

Рецензия

от

Проф. д-р Стойчо Димитров Стоев, ДВМН

Кат. "Обща и клинична патология", Секция "Патологична анатомия"

на

Дисертационен труд: "Сравнителни патоморфологични изследвания върху разпространение на проблемни заболявания на гастроинтестиналния тракт при новородени и подрастващи телета"

за

присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност "Патология на животните" в област на висшето образование "6.0 Аграрни науки и ветеринарна медицина", професионално направление "6.4 Ветеринарна медицина"

представен от

аспирант редовна аспирантура Исмет Ирфанов Калканов, кат "Обща и клинична патология" на ВМФ при Тракийски Университет

Гастроинтестиналните заболявания по новородените и подрастващи телета, известни като неонатална диария по телетата, са актуален проблем в говедовъдството не само в България, но и навсякъде по света. След раждането си, телетата попадат в нова за тях среда контаминирана с вируси, бактерии, протозои и други паразитни агенти и често развиват различни гастроинтестинални инфекции известни под името неонатална диария. За етиологични агенти на тази група заболявания са спрягани различни инфекциозни причинители като бактерии, вируси и протозои, които предизвикват диария при телетата самостоятелно или в комбинация помежду си. Липсата на подробни изследвания в тази област, правят проучванията на дисертанта много навременни, ценни и необходими за България

В представения ми за рецензия дисертационен труд са извършени етиологични, епидемиологични, патологоанатомични и хистопатологични проучвания на актуални гастроинтестинални заболявания при новородени и подрастващи телета в говедовъдни ферми от различни региони на страната.

Дисертационният труд е написан на 159 стандартни страници и съдържа 53 фигури, 5 таблици и 219 литературни източника. Направени са 8 извода и са дадени 5 приноса с научно и потвърдително значение. Дисертантът е представил и 5 препоръки за нуждите на практиката и е публикувал научните резултати представени в дисертацията в 3 оригинални статии в научни списания от които 2 са на английски език и една на български език, като едната от статиите е в списание с импакт фактор. Трябва да се отбележи, че и в трите статии той е водещ автор. Част от научните резултати са докладвани и на 2 международни и една национална научни конференции. Дисертантът е участвал и в 3 научни проекта на университетско равнище, като единият от проектите е в пряка взаимовръзка с представения дисертационен труд.

Целта на планираните изследвания в този труд е провеждане на детайлни морфологични проучвания на макроскопско и микроскопско ниво в засегнатите органи и тъкани при определените като проблемни заболявания колибактериоза, криптоспоридиоза, коронавирусна и ротавирусна инфекция при новородени и подрастващи телета с оглед приложението им в диагностиката и диференциалната диагноза. Със сигурност можем да твърдим, че дисертантът се е справил успешно с тази цел и че този дисертационен труд дава интересна и полезна информация по отношение на патологията на заболяванията на гастроинтестиналния тракт при новородени и подрастващи телета, което значително ще улесни тяхната диференциална диагностика и може да послужи на ветеринарните специалисти в борбата с тези проблемни заболявания при телетата и респективно да намали тяхната заболяемост и смъртност причинена от тези инфекции.

Изследвани са 17 говедовъдни стопанства (6 от месодайно и 11 с млечно направление) от 9 области на страната имащи гастроинтестинални проблеми при новородени и подрастващи телета, а популацията на новородените и подрастващи

телета включени в проучванията наброява общо 2560 телета, които са на възраст от 24-ия час след раждането до 30-ия ден. Изследвани са 170 фекални проби от телета с диария и 75 проби от чревно съдържание и мезентериални лимфни възли от умрели такива. Използвани са различни съвременни качествени и количествени антигенни тестове за доказване на заболяванията, в допълнение на някои съвременни микробиологични и вирусологични имуноелектронномикроскопски изследвания, вкл. имуофлуоресцентно изследване, а също и различни подходящи за целта паразитологични изследвания и тестове. Освен това са извършени и обстояйни патологоанатомични и патохистологични проучвания и са направени много подходящи снимки с високо професионално качество. Направените голям брой клинични проучвания затвърждават убеждението ми, че получените резултати и направените изводи са добре обосновани и подкрепени с много клиничен материал от реалната практика.

Направените високообхватни сравнителни патоморфологични проучвания върху актуалните гастроинтестинални заболявания (вкл. криптоспоридиоза, колибактериоза, рота и коронавирусна инфекция) при новородени и подрастващи телета са първи по рода си в нашата страна и дават възможността за използване на получените резултати в диагностиката и диференциалната диагноза. Установени са не само честотата и типа на разпространение на тези проблемни гастроинтестинални заболявания в говедовъдни ферми намиращи се в различни региони на страната, но и е направена морфогенетична характеристика на лезийните прояви в случаи на моно и комбинирани инфекции, а също е потвърдена и ефективността от приложението на бързи диагностични тестове при такива случаи в теренната практика.

Публикуваните 3 статии в научни списания, едното от които е с импакт фактор, са убедителното доказателство че дисертацията има научна стойност и представлява интерес за широката практика. Изследванията и направените изводи имат висока практическа стойност и могат да подпомогнат ефективно диагностиката и диференциалната диагностика на тези проблемни заболявания на гастроинтестиналния тракт при новородени и подрастващи телета.

В дисертационния труд са допуснати само някои малки правописни грешки или неточности и неудачно използване на някои глаголни времена, като употреба на сегашно време вместо сегашно историческо или минало време, и др. Могат да се забележат и някои малки пропуски в обясненията към диаграмите, като липса на информация за общия брой животни или какво точно представляват различните колони и редове на някои таблици. Прекалено кратко и схематично са представени и изводите, което от една страна е много добре, но от друга страна не позволява да се видят по-отчетливо различията в патологоанатомичната и патоморфологичната находка при изследваните заболявания, както и типичните за тези заболявания макроскопски и патохистологични признаци които ги отличават едно от друго, като например “характерните за колибактериозата хематоми по бикуспидалните клапи, силната хиперемия на сърцевината на бъбреците и засягането основно на началната част от храносмилателния тракт - стомаха и тънките черва” или че “съдържанието в цекума при криптоспоридиоза е с характерен кафеникав цвят и примесено с газови мехурчета за разлика от другите изследвани заболявания” или че “характерната силна атрофия и заобляне на вилите, придаващо им кълбовидна форма е характерно основно за криптоспориозата и това я отличава от останалите заболявания” или че “еозинофилните цитоплазмени включения в чревния епител са характерни най-вече за коронавирусния ентерит” и така нататък.

Тези бележки имат обаче отношение само към крайното оформление на дисертацията, което в крайна сметка си е право на самия автор и визира неговото собствено виждане на нещата и те не омаловажават ни най-малко важността и високото качество на направените изследвания. Оскъдното време за извършване на изследванията и публикуване на крайните резултати също не предполага и дори не позволява отделяне на много голямо внимание на такива детайли.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ. В заключение мога да потвърдя, че докторантът редовна докторантура Исмет Ирфанов Калканов е представил всички необходими документи във връзка с оценяването на дисертационния труд съгласно чл. 47 ал. 1 от Правилника за развитие на академичния състав в Тракийски университет, които не считам за необходимо да изброявам тук. Както се вижда от представените

наукометрични показатели дисертантът не само изпълнява, но и преизпълнява препоръчителните критерии за получаване на ОНС "Доктор". Водещ е в 3 статии при препоръчителен минимум 1 статия, има статия в списание с импакт фактор при липса на такова изискване, участвал е в 3 научни форума при препоръчителен минимум – един научен форум и участва в 3 научни проекта при препоръчителен минимум за участи в 1 научен проект.

Имайки предвид направените диференциално диагностични проучвания на гореспоменатите проблемни заболявания на гастроинтестиналния тракт при новородени и подрастващи телета, които нямат засега подобен аналог всред научните среди в България, както и публикуването на получените резултати в реномирани Български и едно международно списание, което само по себе си е гаранция за научен принос на дисертационния труд, както и изпълнението и даже преизпълнението на препоръчителните критерии по отношение на различните наукометрични показатели споменати по-горе за присъждане на образователната и научна степен "Доктор", мога уверено да препоръчам да бъде присъдена образователна и научна степен „Доктор” на докторанта на редовна докторантура Исмет Ирфанов Калканов при кат Обща и клинична патология на ВМФ при Тракийски Университет.

Проф. д-р Стойко Димитров Стоев:.....

Кат. "Обща и клинична патология" при ВМФ, ТУ

24/03/2016

Стара Загора